

Warszawa, dnia 02 sierpnia 2017 r.

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
DEPARTAMENT PRAWNY I POSTĘPOWAŃ PRZED
TRYBUNAŁEM KONSTITUCYJNYM

RCL.DPPTK.590.21/2017

INFORMACJA

o wyroku Trybunału Konstytucyjnego

z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie o sygn. akt P 63/14¹

I. Problem prawny.

Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Sądu Rejonowego w Piasecznie I Wydział Cywilny w sprawie egzekucji świadczeń pieniężnych, w kontekście pobierania opłaty stosunkowej od kwot wpłaconych przez dłużnika bezpośrednio komornikowi. Sąd pytający podniósł wątpliwość, czy art. 49 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji² w zakresie, w jakim przewiduje pobranie od kwot wpłaconych przez dłużnika bezpośrednio komornikowi opłaty stosunkowej w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, oznacza równe traktowanie pod względem majątkowym podmiotów zobowiązanych.

II. Wzorzec kontroli.

Sąd pytający wywiódł, iż zaskarżony przepis ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji (prawo do równego traktowania przez władze publiczne) oraz z art. 2 Konstytucji (zasada poprawnej legislacji oraz zasada zaufania obywateli do państwa).

III. Treść orzeczenia.

¹ sentencja została ogłoszona dnia 7 lipca 2017 r. w Dz. U. poz. 1343.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 1138, z późn. zm.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 49 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w zakresie, w jakim przewiduje pobranie od kwot wpłaconych przez dłużnika bezpośrednio komornikowi opłaty stosunkowej w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, **jest niezgodny** z zasadą poprawnej legislacji wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał stwierdził, że różnicowanie wysokości opłaty stosunkowej, pobieranej w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, w zależności od tego, czy po wszczęciu postępowania egzekucyjnego dłużnik dobrowolnie wpłacił należną kwotę komornikowi, czy też bezpośrednio do wierzyciela, narusza zasadę poprawnej legislacji oraz zasadę równości.

Zdaniem Trybunału istotą analizowanego zagadnienia był sam fakt zaspokojenia wierzyciela, bowiem sposób, w jaki do tego dochodziło miał z tej perspektywy charakter wtórny. W obu przypadkach (na rzecz komornika lub też na rzecz wierzyciela) dłużnik podejmował działanie zgodnie z treścią tytułu wykonawczego. Opłata stosunkowa pobierana była po wszczęciu postępowania egzekucyjnego i najczęściej już po powzięciu przez komornika określonych czynności. Zasadniczo jednak nakład pracy komornika był mniejszy, jeśli dłużnik samodzielnie uiszczał należne kwoty, bez konieczności stosowania wobec niego dodatkowych czynności. Wobec działania dłużnika zgodnego z treścią tytułu wykonawczego osiągnięty zostawał podstawowy cel postępowania egzekucyjnego, czyli zaspokojenie wierzyciela. Zdaniem Trybunału, brak było uzasadnienia do pobierania 3-krotnie wyższej stawki opłaty w razie wpłaty świadczenia komornikowi niż w przypadku uiszczenia długu bezpośrednio do wierzyciela.

Trybunał podkreślił, że zasady ustalania wysokości opłaty stosunkowej powinny opierać się na założeniu, iż dłużników na każdym etapie postępowania egzekucyjnego należy motywować do dobrowolnego i pełnego zaspokojenia wierzycieli. Jednakże z treści art. 49 ust. 1 zdanie pierwsze u.k.s.e. wynikało, że tak samo, w kontekście wysokości opłaty, będą potraktowani dłużnicy, którzy samodzielnie uiszczą świadczenie po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, oraz ci dłużnicy, którzy będą powstrzymywać się od zaspokojenia wierzyciela aż do wyegzekwowania długu w drodze przymusowej egzekucji. Takie rozwiązanie było nieracjonalne i dysfunkcjonalne z punktu widzenia założeń ustawodawcy. Ponadto, wpłacenie przez dłużnika należnych kwot komornikowi było zasadniczo typową reakcją na otrzymane zawiadomienie o wszczęciu postępowania.

Trybunał podkreślił ponadto, iż dość częstą praktyką kancelarii komorniczych było umieszczanie w treści zawiadomień „wezwania” do uiszczenia długu na konto bankowe lub gotówką w kancelarii komornika, bez wskazania możliwości zapłacenia bezpośrednio wierzycielowi. Zdaniem Trybunału podejmowane przez dłużnika działania zgodne z treścią zawiadomienia otrzymanego od komornika nie powinny być wciągać go w „pułapkę” polegającą na konieczności poniesienia opłaty ustalonej przy zastosowaniu stawki 3-krotnie wyższej niż stawka, jaka miałyby zastosowanie, gdyby świadczył bezpośrednio wierzycielowi.

IV. Wskazówki dla prawodawcy.

Z uzasadnienia wyroku wynika celowość zmiany przedmiotowego przepisu, w taki sposób, aby zapewnić ochronę interesów dłużników

Piotr Ołdak
Wicedyrektor
Departamentu Prawnego i Postępowań przed
Trybunałem Konstytucyjnym
w Rządowym Centrum Legislacji

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
kwalifikowanego certyfikatu/

Sprawę prowadzi: Katarzyna Grzelak - Bach